

Drzycim, dnia 24 listopad 2023 r.

WÓJT GMINY DRZYCIM

RIRG.6220.10.43.2020/2021/2022/2023

DECYZJA

Na podstawie art. 71 ust. 2 pkt. 2, art. 75 ust 1 pkt. 4, oraz art. 84 i art. 85 ust. 2 pkt. 2 w związku z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) oraz § 3 ust. 1 pkt. 5 oraz 69 lit. a oraz d Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1839) w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.)

WÓJT GMINY DRZYCIM

po rozpatrzeniu wniosku złożonego w dniu 04.08.2020 r. (wpływ do urzędu 05.08.2020 r.) przez:

Pełnomocnika:
Pana Jerzego Sukowa
ul. Wileńska 29
82-300 Elbląg

Reprezentującego Inwestora:
Zakład Produkcyjny JUBILEX Siezieniewski i Spółka j.
ul. Mickiewicza 24A
81-832 Sopot

w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.:

„Budowa stopnia piętrzącego z małą elektrownią wodną w Gródeczku na rzece Wdzie, gmina Drzycim, pow. Świecki, art. Kujawsko-pomorskie”

ORZEKAM

odmówić wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie stopnia piętrzącego piętrzącego z małą elektrownią wodną w Gródeczku na rzece Wdzie, gmina Drzycim, pow. Świecki, art. Kujawsko-pomorskie

UZASADNIENIE

Pełnomocnik Zakładu Produkcyjnego JUBILEX Siezieniewski i Spółka j., ul. Mickiewicza 25A 81-832 Sopot - Pan Jerzy Sukow, ul. Wileńska 29, 82-300 Elbląg zwrócił się do Wójta Gminy Drzycim z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie stopnia piętrzącego piętrzącego z małą elektrownią wodną w Gródeczku na rzece Wdzie, gmina Drzycim, pow. Świecki, art. Kujawsko-pomorskie.

Wniosek ten został zamieszczony w publicznie dostępnym wykazie danych prowadzonym na stronie bip Urzędu Gminy Drzycim pod numerem 6220/A/2020-7 oraz w bazie danych oos <http://bazaos.gdos.gov.pl>.

Strony postępowania zostały wyznaczone na podstawie art. 74 ust. 3a pkt.1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) „Stroną postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wnioskodawca oraz podmiot, któremu przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie w wariantcie zaproponowanym przez wnioskodawcę, z zastrzeżeniem art. 81 ust. 1. Przez obszar ten rozumie się: 1) przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obszar znajdujący się w odległości 100 m od granic tego terenu”.

W przedmiotowym postępowaniu liczba stron przekracza 10, w związku z powyższym zawiadomienie stron o decyzjach i innych czynnościach Wójta Gminy Drzycim, w związku z toczącym się postępowaniem, nastąpiło w formie publicznego obwieszczenia, poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Drzycim oraz tablicy ogłoszeń sołectwa Gródek, a także opublikowanie na stronie BIP Urzędu Gminy Drzycim www.bip.drzycim.pl.

Obwieszczeniem z dnia 17.08.2020 r. tutejszy organ wszczął postępowanie oraz zgodnie z art. 64 ust.1 pkt. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) zwrócił się do organów opiniujących z zapytaniem co do konieczności sporządzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej inwestycji.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w dniu 09.10.2020 r. wydał opinię znak: WOO.4200.984.2020.DK.2 stwierdzając konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia oraz konieczność sporządzenia raportu. Opinia ta została zamieszczona w publicznie dostępnym wykazie danych prowadzonym na stronie bip Urzędu Gminy Drzycim pod numerem 6220/B/2020-24 oraz w bazie danych oos <http://bazaos.gdos.gov.pl>.

Dyrektor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarządu Zlewni w Chojnicach w dniu 18.11.2020 r. (wpl. do urzędu dnia 23.11.2020 r.) wydał opinię znak: GD.ZZŚ.1.435.229.2020.AK, w której stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko, oraz podał warunki realizacji przedsięwzięcia, które w całości zostały uwzględnione w niniejszej decyzji. Niniejszy dokument został zarejestrowany w publicznie dostępnym wykazie danych zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, tj. www.bip.drzycim.pl w zakładce karty SIOS oraz w bazie danych oos <http://bazaos.gdos.gov.pl> pod nr 6220/B/2023-25.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Świeciu nie wydał opinii w przedmiocie sprawy. Niezajęcie stanowiska przez ww. Organ traktuje się jako brak zastrzeżeń.

Zawiadomieniami z dnia 05.11.2020 r. oraz 30.11.2020 r. Wójt Gminy Drzycim poinformował strony postępowania o otrzymanych opiniach oraz o możliwości zapoznania się i wypowiedzenia co do zebranych dowodów i materiałów przed wydaniem decyzji.

W związku z powyższym dnia 17.12.2020r. Wójt Gminy Drzycim wydał postanowienie znak: RIRG. 6220.10.8.2020 stwierdzające konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko inwestycji

polegającej na budowie stopnia piętrzącego piętrzącego z małą elektrownią wodną w Gródeczku na rzece Wdzie, gmina Drzycim, pow. Świecki, art. Kujawsko-pomorskie.

W dniu 08.02.2021 r. wnioskodawca przedłożył raport oceny oddziaływania na środowisko wraz z załącznikami dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

Obwieszczeniem z dnia 16.11.2021 r. znak: RIRG.6220.10.9.2021 Wójt Gminy Drzycim poinformował o rozpoczęciu procedury przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz zapewnieniu możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej bip Drzycim, oraz wywieszono na tablicach ogłoszeń w miejscowości Gródek, Dólsk i Biechówko oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Drzycim.

Na podstawie art. 77 ust. 1 pkt. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) Wójt Gminy Drzycim pismem z dnia 16.02.2021 r. zwrócił się z prośbą do organów opiniujących o uzgodnienie warunków realizacji omawianego przedsięwzięcia.

Dyrektor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Chojnicach pismem z dnia 24.02.2021 r. (wpl. do ug 03.03.2021 r.) odmówił uzgodnień warunków realizacji przedsięwzięcia ze względu na wcześniejszą opinię o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w przedmiotowej sprawie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy po dwukrotnym wezwaniu inwestora do uzupełnienia informacji zawartych w raporcie oceny oddziaływania na środowisko (dnia 13.05.2021 r. oraz 19.04.2022 r.) oraz otrzymanych wyjaśnieniach od pełnomocnika inwestora (w dniach 17.06.2021 r. oraz 29.06.2022 r.), zapoznaniu się z dokumentacją sprawy, uzupełnieniami oraz zebraniem opinii innych organizacji w dniu 06.02.2023 r. wydał postanowienie o odmowie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia. Niniejszy dokument został zarejestrowany w publicznie dostępnym wykazie danych zawierających informację o środowisku i jego ochronie, tj. www.bip.drzycim.pl w zakładce karty SIOS oraz w bazie danych oos <http://bazaos.gdos.gov.pl> pod nr 6220/B/2023-10.

Wójt Gminy Drzycim obwieszczeniem z dnia 12.01.2023 r. poinformował społeczność o otrzymanych opiniach i postanowieniu, a także o uzupełnieniach do raportu oceny oddziaływania na środowisko jakie wpłynęły do tutejszego organu. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej bip Drzycim, oraz wywieszono na tablicach ogłoszeń w miejscowości Gródek, Dólsk i Biechówko oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Drzycim.

W dniu 21.04.2023 r. pełnomocnik inwestora – Pan Jerzy Sukow zwrócił się do Wójta Gminy Drzycim z pismem odnoszącym się do postanowienia Regionalnego dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Wójt Gminy Drzycim przeanalizował powyższe dokumenty i pismem z dnia 08.05.2023 r. przekazał ww. wyjaśnienia pełnomocnika inwestora do organów opiniujących z prośbą o odniesienie się do tego pisma.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem z dnia 16.05.2023 r. znak: WOO.4221.26.2021.DK.27 poinformował tutejszy organ o tym, że nie znajduje podstawy prawnej do precyzowania treści wydanego postanowienia na podstawie pisma Pełnomocnika Inwestora i nie zmienia swojego stanowiska.

Dyrektor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Chojnicach pismem z dnia 26.06.2023 r. znak: GD.ZZŚ.1.435.229.1.2022.2023.AK poinformował o podtrzymaniu swojego stanowiska o odmowie uzgodnień warunków realizacji przedsięwzięcia ze względu na wcześniejszą opinię o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w przedmiotowej sprawie.

W związku z otrzymaniem uzupełnień do raportu, zebraniu opinii oraz uzgodnień przedmiotowej inwestycji w drodze obwieszczenia poinformował społeczeństwo o możliwości udziału w postępowaniu w dniu 10.07.2023 r.

Pismem z dnia 04.10.2023 r. Wójt Gminy Drzycim wystosował do Pełnomocnika Inwestora pismo, w nawiązaniu do jego pisma z dnia 19.04.2023 r., i poinformował, że na postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, zgodnie z art. 77 ust. 7 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.) nie przysługuje zażalenie.

Wobec powyższego, w myśl Rozdziału 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775) jeśli Inwestor ma jakiegokolwiek uwagi do ww. postanowienia, może się odwołać od decyzji, gdy już zostanie ona wydana. Uprawnienie to przysługuje Wnioskodawcy dopiero po wydaniu decyzji.

Dyrektor PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Chojnicach pismem z dnia 26.06.2023 r. (wpływ do urzędu 30.06.2023 r.) znak GD.ZZŚ1435.229.1.2020.2023.AK poinformował, że nie wnosi uwag do postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Reasumując Wójt Gminy Drzycim nie znajduje podstawy prawnej do wyjaśnienia lub dalszego precyzowania treści omawianego postanowienia na podstawie pisma Pełnomocnika Inwestora.

Jednocześnie poinformowano, że w razie przedłożenia przez Inwestora do tut. organu, nowego materiału dowodowego w sprawie, organ prowadzący postępowanie główne w sprawie wydania decyzji oś może wystąpić do organów opiniujących i uzgadniających o ponowne zajęcie stanowiska w trybie art. 77 ust. 1 uouioś.

Obwieszczeniem z dnia 11.10.2023 r. Wójt Gminy Drzycim poinformował społeczeństwo o zebranych dowodach przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

Wójt Gminy Drzycim po zapoznaniu się ze zgromadzonym materiałem dowodowym, w tym z raportem oddziaływania na środowisko, opiniami organów opiniujących oraz postanowieniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, stwierdził, że jest to przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj.:

- § 3 ust. 1 pkt. 5: „Elektrownie wodne”,

- § 3 ust. 1 pkt. 69: „budowle piętrzące inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt. 35 i 36:

- lit.a: na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1-5,8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1, pkt. 1-3 tej ustawy, z wyłączeniem budowli piętrzących o wysokości

piętrzenia wody mniejszej niż 1 m realizowanych na podstawie planu ochrony, planu zadań ochronnych lub zadań ochronnych ustanowionych dla danej formy ochrony przyrody,

- lit. d: o wysokości piętrzenia wody nie mniejszej niż 1m.

Uzasadnieniem powyższego jest fakt, iż zgodnie z przedłożoną dokumentacją, w ramach przedsięwzięcia przewidziano realizację obiektu małej elektrowni wodnej wraz z towarzyszącą infrastrukturą, w technologii zakładającej piętrzenie wody w granicach formy ochrony przyrody, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r., poz. 916 ze zm.), tj. Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a wysokość piętrzenia wody miała przekroczyć 1m.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, zamierzenie nie wiązało się z koniecznością wylesienia obszaru.

Teren realizacji przedsięwzięcia objęty jest zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ustanowionego uchwałą nr V/34/2003 Rady Gminy Drzycim z dnia 28 lutego 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru funkcjonalnego małej elektrowni wodnej „MEW Gródeczek” na rzece Wdzie w gminie Drzycim (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 2003 r., nr 34, poz. 605).

Należy zwrócić szczególną uwagę iż ww. plan został sporządzony ponad 20 lat temu. Przed wejściem w życie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W ciągu 20 lat prowadzone obserwacje naukowe na omawianym terenie pozwoliły wskazać na występowanie cennych przyrodniczo siedlisk roślin oraz zwierząt i utworzyć na tym terenie formy ochrony przyrody, a w związku z tym obowiązują na danym terenie zakazy związane z prowadzeniem inwestycji.

W postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zadaniem podstawowym, warunkującym możliwość dalszego prowadzenia postępowania jest kwestia ustalenia, czy planowane przedsięwzięcie jest zgodne z zapisami obowiązującego na danym obszarze aktu prawa miejscowego. Stwierdzenie zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawowe kryterium dalszej oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko.

Podkreślić należy, że ze względu na szczególnie skomplikowany charakter sprawy oraz możliwość znacząco negatywnego, w tym nieodwracalnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, na wniosek Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy opinię wyraziły również liczne inne podmioty. Pozyskał on bowiem opinię m.in. Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, Zakładu Ryb Wędrownych w Rutach, Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza, Państwowego Instytutu Badawczego, Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy, Nadleśnictwa Dąbrowa, Wdeckiego Parku Krajobrazowego oraz ENEA Nowa Energia Sp. z o.o., które stanowiły również materiał pomocniczy podczas wydawania niniejszej decyzji.

Przedmiotowe zamierzenie miało polegać na budowie stopnia wodnego celem stałego piętrzenia wód rzeki Wdy na potrzeby zaprojektowanej małej elektrowni wodnej Gródeczek w km 18+660 Wdy, w obrębach: 0005 Dólsk, 0008 Gródek, 0011 Lubocheń, gmina Drzycim, powiat świecki. Bezpośrednie otoczenia stanowi głównie rozległy kompleks leśny, w obrębie którego przepływa Wda.

Łączna powierzchnia, na której planowano prace wynosi 0,52 ha.

W ramach zadania przewidywano realizację:

- jazu piętrzącego wodę z kanałem płuczającym,

- zapory czolowej,
- małej elektrowni wodnej,
- drogi do przenoszenia sprzętu wodnego,
- przepławki dla ryb,
- umocnienia i ochrony brzegów w zasięgu cofki.

W 18+450 km rzeki Wdy zaprojektowano 2 – przeszłowy jaz o rzędnych progów stałego 31,4 m n.p.m. Kr i 28,6 m n.p.m. Kr, elektrownię wodną z wlotem i wylotem wraz ze wszystkimi pozostałymi urządzeniami wodnymi.

Założono piętrzenie wód rzeki Wdy w km 18+660 do rzędnej NPP=33,9 m n.p.m. Kr, z dopuszczeniem do eksploatacyjnego obniżenia piętrzenia o 0,9 m (tj. do rzędnej 33 m n.p.m. Kr), celem produkcji energii elektrycznej w małej elektrowni wodnej Gródeczek.

Następować miał pobór wody do małej elektrowni wodnej w ilości do 29 m³/s na średnim spadzie H=3,5 m, a następnie odprowadzenie wód spracowanych przez turbiny MEW Gródeczek do rzeki Wdy w ilości maksymalnej 29 m³/s.

Dla zapewnienia możliwości przemieszczania się ryb w górę rzeki przewidziano przy elektrowni wodnej, na prawym brzegu rzeki żelbetową przepławkę komorową o otworach zatopionych i ułożonych naprzemianlegle. Przyjęto 16 komór w czterech sekcjach dylatacyjnych. Szerokość przepławki w świetle komory miała wynieść: 1,6x2,6x0,8 m. Wlot do przepławki (od wody dolnej) zaprojektowano za wylotem z turbin z uwagi na wodę wabiącą. Dla zapewnienia funkcjonowania przepławki dla ryb przyjmowano przepływ minimalny (wyjściowy) w granicach Q=0,4-0,5 m³/s. Na potrzeby zachowania przepływu biologicznego przyjęto przepustowość przepławki w ilości Q_{przepł}=0,5m³/s. Przepławka miała pracować w sposób ciągły.

Do produkcji energii elektrycznej w MEW Gródeczek miało być wykorzystane piętrzenie na planowanym stopniu wodnym Gródeczek. Pobór wody przez elektrownię miał być w całości poborem zwrotnym.

Zakładano, że planowana inwestycja stanowić będzie element systemu stopni wodnych na rzece Wdzie. Aktualnie kaskada energetyczna rzeki Wdy składa się w dwóch istniejących stopni wodnych: Żur i Gródek.

Omawiane przedsięwzięcie miało zostać zrealizowane w granicach Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, na terenie którego obowiązują uwarunkowania i zakazy określone przez art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz uchwałę nr VI/118/19 Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2019 r., poz. 3068).

Zgodnie z ww. uchwałą w granicach Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują m.in. zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów uouioś.

Jednocześnie, zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie obszaru chronionego krajobrazu nie dotyczy inwestycji, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu.

Wprowadzone zakazy na terenie ww. obszaru chronionego krajobrazu w zakresie:

- likwidacja i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,

Nie dotyczą prac związanych z utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych, a zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody nie dotyczy sytuacji prowadzenia prac związanych z racjonalną gospodarką wodną.

Ponadto, zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., o ochronie przyrody, zakazy ustanowione dla danego obszaru chronionego krajobrazu nie dotyczą wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa, prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym, a także realizacji inwestycji celu publicznego i wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych.

Zakres planowanej inwestycji w wariantcie wskazanym do realizacji obejmuje wykonanie stopnia dla małej elektrowni wodnej (MEW) Gródeczek, za pomocą urządzeń wodnych, w tym:

- jazu piętrzącego wodę z kanałem płuczącym , tj. 2-przęsłowego jazu o rzędnych progów stałego 31,4 m n.p.m. Kr i 28,6 m n.p.m Kr,
- zapory czołowej,
- małej elektrowni wodnej,
- drogi do przenoszenia sprzętu wodnego,
- przepławki dla ryb,
- umocnień i ochrony brzegów w zasięgu cofki.

Projekt przewidywał piętrzenie wód rzeki Wdy w km 18+660, tj. w miejscu projektowanego jazu piętrzącego do rzędnej NPP=33,9 m n.p.m. Kr, z dopuszczeniem do eksploatacyjnego obniżenia piętrzenia o 0,9 m (tj. do rzędnej 33 m n.p.m. Kr).

Zgodnie z przedłożonym raportem o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, głównymi celami planowanej inwestycji było:

- produkcja odnawialnej energii elektrycznej,
- poprawa pracy kaskady cieku dwóch istniejących stopni wodnych Żur i Gródek,
- ustabilizowanie przepływu wody w rzece (w tym poprawa stabilności koryta, brzegów i skarp doliny),
- zwiększenia retencji zasobów wodnych regionu,

- ochrony przeciwpowodziowej terenu.

Ponadto, realizacja inwestycji zgodnie z założeniami określonymi w raporcie miała przyczynić się do:

- zrównoważenia funkcjonowania okolicznych drzewostanów,

- zapewnienia szlaku turystyki wodnej na rzece Wda (m.in. możliwości spływu kajaków) poprzez wykonanie drogi do przenoszenia sprzętu wodnego.

Zgodnie z przedłożonym raportem, w zasięgu przewidywanej cofki powyżej planowanego piętrzenia znajdować się miały działki o następujących nr ewid.:

- brzeg prawy: 170, 171,0 172, 3306, 3307, obręb 0005 Dólsk; 14, 24, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 3271/1, 3272, 3282/3, 3282/3, 3282/4, 3284/1, 3285/1, 3293/1, 3301/2 obręb Lubocheń,

-brzeg lewy: 1, 1/1, 1/2, 1/3, 2, 3, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 6, 7, 7/1, 7/2, 8, 11, 19, 21, 141, 153/19, 153/21, 177/1, 177/2, 177/3, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260 261, 262, 3270, 3279/10, 3279/11, 3280/2, 3281/2, 3292, 3299, 3300/1 obręb 0008 Gródek.

W zasięgu przewidywanej cofki znajdować się miał odcinek rzeki Wdy od km 18+660 (projektowane piętrzenie w Gródeczku) do około 24 km rzeki na wysokość i stopnia i elektrowni w Gródku). Obecnie dolny bieg rzeki Wdy wykorzystywany jest na potrzeby energetyki wodnej, a jego zabudowa obejmuje:

- w km 32+460: stopień Żur,

- w km 31+150: elektrownia wodna Żur,

- km 25+938: stopień wodny Gródek,

- w km 23+790: elektrownia wodna Gródek,

- w km 9+060: stopień wodny Kozłowo,

- w km 5+600: stopień wodny Świecie –Przechowo.

Przyjęte założenia projektowe zakładały pracę elektrowni w Gródeczku w systemie przewalowym, synchronicznie do EW Gródek, która wraz z elektrownią w Żurze pracują jako elektrownie szczytowe.

Uwzględniając rodzaj i charakter planowanego przedsięwzięcia, a w szczególności skutki wprowadzenia piętrzenia, przewiduje się kształtowanie poniższych zagrożeń i oddziaływań:

- kształtowanie zjawiska barierowości w odniesieniu do wędrówek ryb i innych organizmów wodnych (w tym typowych gatunków dla obecnego siedliska przyrodniczego)- zagrożenie dotyczy między innymi ichtiofauny stwierdzonej i potencjalnej, w szczególności gatunków dwuśrodowiskowych, dla których od lat prowadzone są zarybienia na rzece Wdzie,

- zmianę warunków siedliskowych (warunków ekologicznych oraz warunków fizykochemicznych, które warunkują występowanie określonych gatunków i wykształcenie siedlisk, w tym warunków umożliwiających przywrócenie populacji rozrodczych gatunków ryb dwuśrodowiskowych),

- zniszczenie lokalnego siedliska kręgowców i bezkręgowców w tym ważek, ryb, ptaków związanych z nurtem cieką,

- „fragmentację” populacji ryb, nawet gatunków uważanych za osiadłe – ryzyko ograniczenia różnorodności genetycznej,

- zniszczenie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wskutek zalania;

Wpływ na reżim wód cieką poniżej piętrzenia (kształtowanie wysokich i niskich stanów wód, powodujących utratę obecnych warunków siedliskowych ważnych dla różnorodności biologicznej),

- zniszczenie „rzecznego” siedliska przyrodniczego w wyniku przekształcenia odcinka rzeki powyżej piętrzenia w zbiornik zaporowy (lokalna utrata typowych cech siedliska i typowych gatunków), zmiana warunków ekologicznych, gromadzenie się osadów dennych,

- oddziaływanie łącznie z innymi piętrzeniami i przegradami na cieką.

Zabudowa hydrotechniczna w postaci urządzeń przegradzających koryto cieką degraduje ekosystem rzeki, zaburzając ciągłość geomorfologiczną i biologiczną, niszcząc i przekształcając siedliska wodne oraz strukturę zespołów roślin i zwierząt. Wpływa również na procesy fizykochemiczne i biologiczne, obniżając nie tylko walory przyrodnicze, ale także użytkowe wód, a przegradzanie rzek powoduje przerwanie ich drożności dla wędrówek ryb i innych organizmów wodnych (Mazurkiewicz-Boroń G., Starmach J., *Konsekwencje przyrodnicze przegradzania rzek, Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 65 (2), 85-94, 2009).

Analizując zakres i skalę oddziaływań generowanych przez zabudowę rzek i potoków poprzecznymi przegradami piętrzącymi, ustalono, że taki rodzaj zabudowy powoduje powyżej zapory zmianę charakteru wód z płynących na stagnujące. Następuje wówczas depozycja materiału wlezonego i zawiesiny powyżej przegrody i uruchomienie erozji dennej poniżej. Odkładanie się materiału unoszonego i wlezonego powyżej przegrody, kształtuje nowe, różne od pierwotnych (sprzed piętrzenia), warunki siedliskowe. Przegrody na rzece, przerywając hydromorfologiczną ciągłość cieką, przerywają przede wszystkim ciągłość ekologiczną rozdzielając populacje organizmów wodnych na dwie subpopulacje powyżej i poniżej przegrody, uniemożliwiając im łączność i swobodne przemieszczanie się. Przekształcenia w składzie gatunkowym oraz ilościowym ichtiofauny powyżej przegrody polegają na zaniku gatunków reofilnych (prądolubnych) lub zaniku uwarunkowań dogodnych dla zasiedlenia gatunków reofilnych, których cechą charakterystyczną jest składanie ikry na dnie żwirowym lub kamienistym w miejscach o stosunkowo szybkim prądzie wody (Mazurkiewicz-Boroń G., Starmach J. *Konsekwencje przyrodnicze przegradzania rzek Chrońmy Przyrodę Ojczystą*, 65 (2), 85-94, 2009). Skutki te mogą być zminimalizowane poprzez budowę przepławek, które tylko częściowo minimalizują efekt barierowy, nie są w stanie natomiast ograniczyć zmian hydromorfologicznych w korycie powyżej i poniżej zapory, związanych z ingerencją w naturalny reżim rzeki (zamulenie podłoża, zanik prądu) (Wiśniewolski W. 2002. Czynniki sprzyjające i szkodliwe dla rozwoju i utrzymania populacji ryb w wodach płynących. *Supplementa ad Acta Hydrobiologica*, 3, 1-28).

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że przedmiotowe przedsięwzięcie może w negatywny sposób wpłynąć na przyrodę i krajobraz Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Wójt Gminy Drzycim, dokonał analizy i oceny wpływu planowanego zamierzenia w zakresie ochrony przyrody na podstawie zebranych dowodów, w tym:

- raportu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

- uzupełnieniami do raportu

- opinii Dyrektora Polskiego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Chojnicach

- postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wraz z zebranymi opiniami podmiotów:

- opinii z dnia 23 marca 2021 r. Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie,

- opinii z dnia 2 marca 2022 r. Nadleśnictwa Dąbrowa,

- opinii z dnia 15 marca 2021 r., Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy (uprawnionego do rybactwa na terenie obwodu rybackiego rzeki Wdy – nr 11,

- opinii z dnia 19 kwietnia 2022 r. ENEA Nowa Energia sp. z o.o. z siedzibą w Radomiu (Właściciela obiektów energetycznych i hydrologicznych w Żurze i Gródku),

- opinii z dnia 11 stycznia 2023 r. Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie,

- opinii z dnia 30.09.2021 r. Dyrektora Wdeckiego Parku Krajobrazowego

oraz materiałów źródłowych, ustalił zakres i skalę obowiązujących względem Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, gatunków i siedlisk ich występowania, siedlisk przyrodniczych, uwarunkowań hydromorfologicznych i fizykochemicznych rzeki Wdy, uwarunkowań związanych z wpływem na bioróżnorodność i funkcjonowanie korytarzy migracji.

Obecnie rzeka Wda w jej dolnym biegu na odcinku poniżej piętrzeń w Gródku i Żurze do piętrzenia w Kozłowie, w km rzeki od 11 do 24, charakteryzuje się:

1. przepływem rzeki w jej historycznie ukształtowanym korycie z wykształconą doliną poligenetyczną z odcinkami fluwalnymi oraz zakolami wymuszonymi, z dnem doliny sporadycznie zalewanym, zapewniającymi kształtowanie zróżnicowanych mikrosiedlisk z odcinkami rzeki:

a) o cechach rzeki górskiej pomiędzy miejscowościami Gródek i Leosia,

b) o cechach rzeki podgórskiej do mostu w Bedlenkach,

c) o cechach typowo nizinnej rzeki z rozlewiskami poniżej mostu w Bedlenkach do miejscowości Wyrwa i ujścia rzeki Wyrwa,

2. obecnością pojedynczego koryta rzeki formowanego w warunkach wahań objętości przepływu w strefie erozyjnej w wyniku działania piętrzeń w Gródku i Żurze, obejmującego w szczególności odcinek między Gródkiem a Gródeczkiem, gdzie pomimo antropogenicznie kształtowanych przepływów zachowują się dogodne uwarunkowania siedliskowe dla tarła zróżnicowanych grup rozrodczych ryb (skład gatunkowy ryb ustalono na podstawie: wyników przedłożonych do raportu, wyników opracowania pt.: „Badania ichtiologiczne na rzece Wdzie w celu określenia planowanej budowy MEW Gródeczek w km 18+450 na faunę w rzece” A. Nicpoń, D. Wysocki, 2014 r., opinii Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy, 2021 r.):

a) przedstawicieli ryb litofilnych, w tym gatunków: kleń, jaź, piekielnica (gatunki wskazane w przedłożonym raporcie), brzana, certa (gatunki wskazane w ekspertyzie z 2014 r.), troć wędrowna i losoś, gatunki ryb wędrownych, dla których prowadzone są coroczne zarybiania osobnikami juwenalnymi troci

wędrowną i lososia oraz brzany, realizowanymi od roku 2013 przez Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy, w ramach zadań własnych uprawnionego do rybactwa oraz Programu Zarybień Polskich Obszarów Morskich, prowadzonymi ze środków Skarbu Państwa, celem przywrócenia ich populacji tarlowych na Wdzie,

b) przedstawicieli ryb fitofilnych, w tym gatunków: lin, ukleja, płoć, krap, okoń, szczupak, koza, słonecznica,

c) kielbia białopletwego, reprezentującego grupę ryb psammofilnych,

d) różanki, reprezentującej grupę ryb ostrakofilnych,

3. obecnością przedstawicieli ryb reofilnych i warunków siedliskowych optymalnych dla ich bytowania na odcinku rzeki poniżej Gródka do Gródeczka, w tym gatunków: kleń i jaź (gatunki wskazane w inwentaryzacji przeprowadzonej do raportu), kleń, jaź, brzana, certa (gatunki wskazane w inwentaryzacji do opracowania „Badania ichtiologiczne na rzece Wdzie w celu określenia planowanej budowy MEW Gródeczek w km 18+450 na faunę w rzece” A. Nicpoń, D. Wysocki, 2014 r., opinii Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy, 2014 r.), troć wędrowna, losoś atlantycki (gatunki ryb wprowadzane do Wdy w ramach zarybiania przez Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy, 2021 r.),

4. obecnością układu mozaiki siedlisk, w tym siedlisk leśnych, typowym dla rzeki nizinnej z rozwiniętymi siedliskami łęgowymi i łąkowymi w układzie typowym dla mezoregionu pn. Wysoczyzna Świecka, gdzie:

a) wzdłuż koryta rzeki kształtują się pasy zadrzewień zdominowanego przez olszę czarną, nawiązujące swym składem, strukturą i lokalizacją do siedliska 91E0, które pozostają pod bezpośrednim wpływem pionowych ruchów wody w rzece (obecność siedliska ustalono na podstawie uników inwentaryzacji i zapisów przedłożonego raportu potwierdzających obecność zadrzewień olszowych wzdłuż brzegu rzeki, zapisów przedłożonej inwentaryzacji dendrologicznej drzew wskazanych do zniszczenia, gdzie głównym gatunkiem wykazywanym pozostaje olsza czarna; wyników inwentaryzacji prowadzonej przez Lasy Państwowe w latach 2006-2007, w ramach powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, o których mowa w dyrektywach Rady Europejskiej nr 92/43/EWG 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, jak też 92/62/WE z dnia 27 października 1997 r. w sprawie dostosowania do postępu naukowo – technicznego dyrektywy 93/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk).

b) obecnie są w dolinie rzeki rozwinięte płaty siedliska 91F0 powyżej stałych zalewów (obecność siedliska ustalono na podstawie inwentaryzacji i zapisów przedłożonego raportu),

c) obecnie w dolinie rzeki płaty siedliska 9170 łąki subkontynentalnego w części skarp doliny (obecność siedliska ustalono na podstawie inwentaryzacji i zapisów przedłożonego raportu oraz wyników inwentaryzacji prowadzonej przez Lasy Państwowe w latach 2006-2007, w ramach powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, o których mowa w dyrektywach Rady Europejskiej nr 92/43/EWG 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, jak też 92/62/WE z dnia 27 października 1997 r. w sprawie dostosowania do postępu naukowo – technicznego dyrektywy 93/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk).

d) obecnie rozległe płaty drzewostanów gospodarczych z dominującą sosną, ukształtowane powyżej linii występowania siedlisk łąkowych,

5. obecnością optymalnych warunków siedliskowcy z występującymi skarpami nadwodnymi dla bytowania i gniazdowania zimorodka *Alcedo atthis*, gdzie na podstawie wyników prowadzonego od roku 2005 przez Wdecki Park Krajobrazowy wspólnie ze Stacją Ornitologiczną Państwowej Akademii Nauk w Górkach Wschodnich z udziałem ornitologa Pana Romana Kucharskiego, monitoringu wraz z obrączkowaniem gatunku, potwierdzono obecność:

a) na odcinku Gródka do Gródeczka łącznie 5 stanowisk lęgowych gatunku, w tym 3 stanowiska oznaczone jako stałego gniazdowania oraz 2 stanowiska fluktuacyjne, które są zajęte w sezonach o dużym natężeniu lęgowym,

b) na odcinku pomiędzy Żurem a Gródkiem łącznie 19 stanowisk lęgowych zimorodka.

Łącznie na obszarze prowadzonych badań zidentyfikowano 24 stanowiska gniazdowania zimorodka, z których ponad 20 % zlokalizowanych jest na odcinku rzeki Wdy pomiędzy miejscowościami Gródek i Gródeczek, tj. w zasięgu przewidywalnego spiętrzenia (cofki) projektowanego stopnia w Gródeczku,

6. obecnością, pomimo wpływu funkcjonowania piętrzeń w Żurze i Gródku, dogodnych warunków siedliskowych dla występowania stwierdzonych gatunków objętych ochroną roślin wodnych, charakterystycznych lub związanych z obecnością siedliska przyrodniczego Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosienniczek oznaczonych kodem 3260, w tym:

a) włosienniczka skąpopręcikowego - gatunku objętego ochroną częściową, potwierdzonego na dwóch stanowiskach poniżej stopnia w Gródku,

b) hildenbrandii rzecznej- gatunku objętego ochroną ścisłą, potwierdzonego na dwóch stanowiskach poniżej stopnia w Gródku.

Zmiany środowiska dan doliny rzecznej Wdy związane z powstawaniem stopni wodnych w Żurze i Gródku, odniesione do koryta poniżej kaskady, przekształcenia objęły zwiększenie zakresu i częstotliwości wahań przepływów, generujących zmiany uwarunkowań siedliskowych rzeki związanych z procesami erozji dna, głównie na odcinku od Gródka do Leosi oraz akumulacji rumoszu, głównie poniżej Gródeczka, aż do zbiornika powyżej piętrzenia w Kozłowie. Szczególnie duże wahania miały miejsce do końca XX wieku, kiedy elektrownie pracowały w cyklu tygodniowym, w którym dni robocze tygodnia odpowiadały maksymalnej produkcji energii elektrycznej, natomiast w soboty i niedziele zbiorniki były napełniane („Przekształcenia warunków hydrologicznych w dolinie dolnej Wdy wskutek budowy stopni wodnych” D. Szumińska, Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG, Sosnowiec 2010). Powodowało to znaczne przekształcenia wyglądu i funkcji ekologicznej koryta Wdy, związane z prawie całkowitym ograniczeniem objętości przepływu w okresach uzupełnienia zasobów w zbiornikach. Od roku 2001 elektrownie w Żurze i Gródku pracują z wyrównaniem dobowym poziomu wody w zbiornikach, co wyraźnie wpłynęło na zmniejszenie wahań chwilowych przepływów, skutkują poprawą warunków hydrologiczno-siedliskowych. W wyniku dynamicznie przyrastającej wskutek pracy hydroelektrowni, często w ciągu kilku godzin o kilka m³/s wartości przepływu, uruchamiana jest poniżej stopnia Gródek znaczna ilość rumowiska, które następnie transportowane jest w dół biegu rzeki. Według L. Andrzejewskiego (1994), koryto Wdy w okolicy Leosi Gródeczka (2-4 km poniżej zapory w Gródku) wcięło się w ciągu ostatnich 70 lat o około 0,5 m powyżej stopnia w Kozłowie, dno doliny jest intensywnie nadbudowywane. Zwiększeniu tempa sedymentacji osadów pozakorytowych pomiędzy Gródkiem a Kozłowem sprzyjają naturalne zmiany spadku dna doliny. Rumowisko uruchamiane poniżej stopnia, akumulowane jest we wszystkich miejscach o zmniejszonym spadku na dalszych odcinkach koryta. W okolicach ujścia Wyrwy zaobserwowano liczne występujące w korycie wyspy, które powodują

dzielenie się nurtu Wdy na kilka ramion. Wypełnianie koryta materiałem jest przyczyną podniesienia stanów wód i w konsekwencji zwierciadła wód gruntowych w dnie doliny (D.Szumińska 2010)

Pomimo ustalonych oddziaływań związanych z funkcjonowaniem piętrzeń w Gródku i Żurze, na odcinku rzeki Wdy pomiędzy piętrzeniem w Kozłowie do wysokości piętrzenia w Gródku, wykształciły się i utrwaliły uwarunkowania siedliskowo – przyrodnicze oraz walory krajobrazowe, mające nadal charakter i cechy naturalne, typowe dla rzeki nizinnej mezoregionu Wysoczyzna Świecka. Zachodzące procesy przekształcenia dna doliny Wdy są nadal aktywne, lecz w wyniku zmiany sposobu funkcjonowania piętrzeń w Żurze i Gródku obecnie zachodzą w sposób dyskretny i powolny (D.Szumińska, 2010).

Niezależnie od zachodzących zmian hydrologicznych poniżej piętrzeń w Gródku i Żurze oraz w zakresie braku ciągłości korytarza migracji ryb w wyniku funkcjonowania piętrzeń w Kozłowie i Przechowie, w roku 1991, celem zachowania różnorodności biologicznej siedlisk Wysoczyzny Świeckiej utworzono Świecki Obszar Chronionego Krajobrazu, obejmujący obszar położony na terenie Równiny Świeckiej rozciętej doliną rzeki Wdy o dużych walorach krajobrazowo-estetycznych.

Ponadto, dokonując oceny w zakresie obecnego jak również potencjalnego charakteru, badany odcinek rzeki poniżej piętrzeń w Gródku i Żurze, historycznie należy do rzek nizinnych krainy brzany.

Dokonując analizy przedłożonego raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w zakresie ochrony przyrody oraz przesłanych wyjaśnień ustalono, że:

1. w zasięgu oddziaływania planowanego piętrzenia znajdują się wykazane w raporcie płaty cennych leśnych siedlisk przyrodniczych (91F0, 9170) oraz zadrzewień złożonych głównie z olszy czarnej, obecnych wzdłuż koryta rzeki, których charakter nawiązuje do siedliska przyrodniczego oznaczonego kodem 91E0, wykazanym na analizowanym terenie w inwentaryzacji Lasów Państwowych z 2007 roku. W przedłożonym raporcie oraz inwentaryzacji drzew wyznaczonych do zniszczenia wskutek zalania powyżej planowanego piętrzenia, wskazuje się na obecność zadrzewień olszy czarnej wzdłuż koryta rzeki jako gatunku dominującego w składzie. Siedlisko przyrodnicze 91E0 łągu jesionowo-olszowego jest typowe dla brzegów średniej wielkości rzek i powszechnie występującej na całej długości biegu Wdy (Boiński 1985, Boiński 1999, Płachocki i in. 2021) oraz typowe dla mezoregionu Wysoczyzna Świecka wg regionalnej geografii fizycznej Polski. Również autorzy inwentaryzacji dendrologicznej oraz opisów zawartych w raporcie wykazują „obecność olchy przy samym korycie ciek” w obrębie wyznaczonych przez nich łągów wiązowo-jesionowych. Podstawą wyróżnienia jako odrębnego siedliska 91E0 powinno być faktyczne występowanie wzdłuż biegu Wdy wyróżnialnych na terenie zbiorowisk roślinnych łągu jesionowo-olszowegoz drzewostanem budowanym przez olszę czarną i charakterystyczna kombinacją gatunków runa, w typowym dla siedliska 91E0 układzie ekologicznym. Przedstawione prognozy w zakresie wpływu przedsięwzięcia na lasy wskazują na negatywny wpływ w zakresie zniszczenia siedliska 91E0, które wraz z siedliskami 91F0 i 9170 rozwinięte w dnie doliny w obszarze inwentaryzacji i zasięgu przewidywanej cofki mają lokalnie bardzo istotne znaczenie dla bioróżnorodności. Przedsięwzięcie ingeruje w lokalnie najcenniejszy przyrodniczo kompleks lasów higrofilnych związanych z doliną Wdy. Lasy dna doliny Wdy determinują lokalne uwarunkowania utrzymania różnorodności biologicznej i warunkują (obok koryta rzeki Wdy o naturalnym na tym fragmencie charakterze i przebiegu koryta) kształtowanie się i zachowanie naturalnego charakteru krajobrazu tego terenu. W konfrontacji z lasami związanymi z doliną rzeczną, obszary wysoczyzny zajęte są przez leśne siedliska zastępcze charakteryzujące się uproszczoną strukturą gatunkową i wiekową drzewostanu oraz uproszczoną strukturą biocenoz oraz niższą różnorodnością gatunkową flory i fauny. W szerszym ujęciu, w wyniku realizacji inwestycji zaburzone zostaną relacje powierzchni cennych naturalnych lasów (związanych z dnem doliny Wdy i fragmentami jej zboczy), względem zajmujących znaczne powierzchnie stoków doliny oraz praktycznie całość wysoczyzn lasów o

niskiej wartości przyrodniczej. Przyjmując przewidywalny zasięg zalewu zbiornika, jaki utworzy się w wyniku utrzymania NPP na planowanym obiekcie, znaczne powierzchnie lasów higrofilnych, a w szczególności płaty siedliska 91E0, związane z dnem doliny rzecznej pozostających w zasięgu pionowych ruchów wody, ulegną zalaniu, co bezsprzecznie doprowadzi do utraty ich powierzchni. Pozostałe powierzchnie omawianych siedlisk leśnych na odcinku około 5 km poddane zostaną wpływowi zaburzenia warunków wodnych, co przy ich udokumentowanej naukowo wrażliwości na znacznych powierzchniach doprowadzi do ich zaniku. Drzewa budujące drzewostan siedlisk nadrzecznych lasów łęgowych 91E0 zajmujących tereny wzdłuż brzegów rzeki w wyniku zastosowania piętrzenia obumrą. Jednocześnie przewidywać należy, że na odcinku rzeki poniżej planowanego obiektu dojdzie do nasilenia procesów erozyjnych, które na etapie funkcjonowania przedsięwzięcia prowadzić będą do obniżenia się rzędnych kształtowania się zwierciadła wody rzecznej na odcinku poniżej planowanego piętrzenia, prowadząc do nieuchronnego zaburzenia warunków wodnych i przesuszenia dna doliny (erozja dna). Zaburzenie warunków wodnych bardzo cennych przyrodniczo ptaków siedliska 91F0 ze starodrzewem (okazy w wieku blisko 200 lat) doprowadzi do przemian roślinności i ostatecznego zaniku siedliska na przeważających powierzchniach. Przedstawione w dokumentacji przewidywania co do wpływu planowanego przedsięwzięcia na płaty siedliska 91F0 jako nieznaczne są nieuzasadnione. Siedlisko to wykształca się w bardzo specyficznych warunkach hydrologicznych przy ograniczonych zalewach, których zaburzenie doprowadzi do częściowego zaniku siedliska. Wskazywanie przeobrażenia siedliska 91F0 w siedlisku 91E0, które miałyby być niejako „stymulowane nieco wyższym zasilaniem pionowym” jest niepewne wobec warunków ekologicznych poszczególnych siedlisk przyrodniczych oraz konfrontacji z faktem braku płatów siedliska 91E0 wzdłuż brzegów istniejących w biegu Wdy zbiorników zaporowych. Siedlisko to wykształca się we właściwej formie na brzegach rzeki na niespiętrzonych fragmentach biegu Wdy, w tym na odcinku planowanej inwestycji, czego nie uwzględniono w ocenie. W kontekście przewidywalnego wpływu na zbiorowiska leśne, niejasna jest skala przyszłego oddziaływania inwestycji na zajmujące strefy zboczowe doliny grądy w postaci siedliska oznaczonego kodem 9170. Zagadnienie to jest trudne do rozstrzygnięcia w sytuacji, gdy w dokumentacji przedłożonej przez Inwestora w wielu miejscach przewija się argument, że skutkiem przedsięwzięcia będzie „poprawa stabilności skarp doliny”. W kontekście wpływu na środowisko przyrodnicze, ustabilizowanie skarpi prowadzić będzie do zaburzenia procesów odpowiedzialnych za kształtowanie się w tym obszarze cennych lasów grądowych zajmujących zbocza doliny Wdy. Specyficzna i swoista dla naturalnych dolin rzecznych niestabilność skarpi jest elementem kluczowym dla kształtowania się struktury roślinności występujących tu grądów (Boiński 1985, Boiński 1999, Płachocki i in. 2021). Dodatkowo, zwrócić należy uwagę, że w momencie wprowadzania piętrzenia dojdzie do sytuacji obniżenia (lokalnego, punktowego) stateczności skarpi, co będzie wynikiem wprowadzenia erozyjnego oddziaływania nowego poziomu wody na fragmenty zboczy, co skutkować może wystąpieniem lokalnego obsuwania się podmywanych fragmentów skarpi i utratą powierzchni siedliska grądowego. Zjawisko to nie zostało w dokumentacji opisane, a wobec występowania na zboczach doliny drzew starych o dużych rozmiarach może mieć istotne znaczenie dla zniszczenia siedlisk leśnych zboczy. Kompleksowo wpływ przedsięwzięcia na siedliska lasów łęgowych i grądowych, stanowiących istotny element lokalnego systemu przyrodniczego, będzie jednoznacznie negatywny – w efekcie zmian wywołanych realizacją zamierzenia dojdzie do zmian w stanie ochrony trzech typów leśnych siedlisk przyrodniczych (91E0, 91F0, 9160) a na części powierzchni do ich utraty.

2. w dokumentacji jako korzystne w aspekcie procesów hydromorfologicznych dla uwarunkowań lokalnych wskazuje się wpływ inwestycji obejmujący „poprawę stabilności koryta, brzegów i skarpi doliny”, która w rzeczywistości poprzez przegrodzenie koryta rzeki, podniesienie lustra wody oraz spowolnienie przepływów wody w rzece na odcinku powyżej planowanego piętrzenia prowadzić będzie do pogorszenia warunków kształtujących aktualne zróżnicowanie warunków hydromorfologicznych (warunki powstania cennych elementów hydromorfologicznych, w tym: podcięcia brzegowe, odsypy brzegowe, odsypy

korytowe, obecność pionowych ruchów wody, warunków kształtujących mikrosiedliska występującej roślinności i fauny). Obecnie uwarunkowania hydromorfologiczne kształtują warunki siedliskowe charakterystyczne dla koryta rzecznej o cechach zbliżonych do naturalnego w typie rzeki podgórskiej/górskiej na odcinku pomiędzy Gródkiem a Gródeczkiem, pomimo oddziaływań wynikających z funkcjonowania piętrzeń w Żurze i Gródku. W wyniku spodziewanych zmian procesów hydromorfologicznych, nastąpi utrata lub pogorszenie dotyczących warunków siedliskowych sprzyjających bytowaniu gatunków zwierząt związanych lub zależnych od przepływów typowych dla rzeki lub odcinka ze swobodnym nurtem, w tym:

a) siedlisk lęgowych zimorodka, względem którego w przedstawionej w raporcie ocenie wpływu nie uwzględniono zagrożeń związanych z presją drapieżników wskutek obniżenia wysokości skarp w wyniku podniesienia i ustabilizowania lustra wody oraz nie urzeczywistniono samej trwałości obecnie występujących stanowisk lęgowych i dostępności skarp będących jego siedliskiem rozrodu. Zgodnie z zebranymi dowodami, na odcinku pomiędzy Gródkiem a Gródeczkiem zlokalizowanych jest 5 stanowisk gniazdowania, co stanowi około 20 % wszystkich stanowisk inwentaryzacyjnych na odcinku pomiędzy Żurem a Gródkiem. Obecność na wskazanym odcinku rzeki8 Wdy, trwałego zasiedlenia przez populację lęgową zimorodka, stanowi istotny element bioróżnorodności odcinka rzeki położonego w granicach Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zimorodek to gatunek nielicznie lub bardzo nielicznie gniazdujący na terenie kraju, a jego populacja podlega fluktuacjom i wynosi od 2,5 do 6 tys. par (Trendy liczebności ptaków w Polsce 2018). Jednocześnie, wyniki monitoringu populacji zimorodka, realizowanego przez GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Ptaków Mokradel, potwierdzają spadek wskaźnika liczebności populacji w roku 2016, a najistotniejsze zagrożenia dla liczebności populacji lęgowej gatunku podawane przez „Monitoring ptaków lęgowych – Poradnik metodyczny” są związane z prowadzeniem prac hydrotechnicznych na rzece oraz zniszczenie chemiczne i biologiczne wód. W wyniku spodziewanych zmian w zakresie: hydromorfologii rzeki, stanu czystości i zwiększonej eutrofizacji wód oraz zwiększonej presji drapieżnictwa, odcinek rzeki pomiędzy Gródkiem, a Gródeczkiem w wyniku realizacji piętrzenia w Gródeczku będzie poddany stopniowemu pogorszeniu lub utracie dogodnych warunków siedliskowych dla obecnej populacji lęgowej zimorodka,

b) gatunków ryb litofilnych i reofilnych, względem których spodziewać się należy (na długości przewidywanego piętrzenia) utraty dogodnych siedlisk rozrodu (tarlisk) oraz pogorszenia warunków bytowania i migracji dla następujących gatunków ryb: kleń, jaź, piekielnica (gatunki wykazane w przedłożonym raporcie), brzana, certa (gatunki wykazane w ekspertyzie z 2014 r.) troć wędrowną i losoś, gatunki ryb wędrownych dla których prowadzone są coroczne zarybienia osobnikami juwenalnymi troci wędrownej i lososia oraz brzany, realizowanymi od 2013 r. przez Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy w ramach zadań własnych uprawnionego do rybactwa oraz Programu Zarybień Polskich Obszarów Morskich, prowadzonymi ze środków Skarbu Państwa, celem przywrócenia (odtworzenia) ich populacji tarlowych na Wdzie.

Spodziewanym skutkiem (również potwierdzonym w przedłożonym raporcie) wprowadzenia piętrzenia w Gródeczku będzie zmiana – przebudowa obecnie występujących zespołów organizmów wodnych w kierunku dominacji populacji gatunków fitofilnych, związanych z wolno płynącą wodą.

Poddane analizie w raporcie ustalenia co do stanu ichtiofauny obszaru wpływu planowanej inwestycji są rozbieżne z danymi pochodzącymi z innych źródeł, w tym opinii Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, Oddziału Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy (użytkownika rybackiego obwodu nr 11 na rzece Wdzie). Analiza danych literaturowych, informacji IRŚ oraz PZW, wskazuje na występowanie na obszarze wpływu znacznie bardziej złożonej w swojej strukturze ichtiofauny.

Rzeka na przedmiotowym fragmencie, z uwagi na silne przekształcenia odcinków sąsiednich, pełni istotną rolę ostoi gatunków o wysokich wymaganiach względem siedlisk rzecznych. Ponadto, przedmiotowy fragment rzeki pełni istotną rolę w prowadzonej gospodarce rybacko – wędkarskiej w szerszej skali przestrzennej, zapewniając warunki odtworzenia populacji gatunków dwuśrodowiskowych dorzecza dolnej Wisły. W tym kontekście podkreślenia wymaga fakt, że rzeka Wda ujęta jako istotna dla ryb wędrownych w dokumentach programowych dot. gatunków wędrownych, tj. w Programie Ochrony i Rozwoju Zasobów Wodnych w województwie kujawsko-pomorskim (udrażnianie rzek dla ryb dwuśrodowiskowych oraz w Programie Zarybień Polskich Obszarów Miroskich – restytucja ryb wędrownych dwuśrodowiskowych).

W oparciu o zgromadzone dane, w tym wyniki przedłożonej raportu oraz opinie uzyskane od użytkownika rybackiego i Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, przyjąć należy, że rozpatrywany odcinek rzeki stanowi obszar występowania cennych gatunków ichtiofauny.

Prognozy zawarte w dokumentacji (raporcie), wskazując na spodziewane zmiany w strukturze gatunkowej ichtiofauny (zespołu ryb), jak również warunków siedliskowych bytowania ichtiofauny, zawierając ocenę znaczenia tych zmian ograniczoną do postawionych tez bez podania metody dokonanej oceny, wykazujących, że powstanie stopnia nie wpłynie w sposób istotnie negatywny na zespół ichtiofauny, co jest sprzeczne ze współczesnym stanem wiedzy na temat wpływu piętrzeń na środowisko. Nurtowa zabudowa hydrotechniczna degraduje ekosystem rzeki zaburzając procesy fizykochemiczne i biologiczne, zaburzając ciągłość geomorfologiczną i biologiczną, niszcząc i przekształcając siedliska wodne oraz strukturę zespołów roślin i zwierząt, w tym ryb. Wprowadzenie piętrzenia związanego z przedsięwzięciem doprowadzi do zmiany warunków środowiskowych bytowania ryb, co przedłoży się na nieuchronną zmianę składu gatunkowego i relacji ilościowych w obrębie zespołu ryb. Przewidywać należy, że w przedmiotowym przypadku zmianie ulegnie struktura dna i zmieni się charakter przepływu wody. Zakłócenie warunków migracji doprowadzi do ograniczenia dostępu do siedlisk w których realizowane są fazy cyklu życiowego gatunków, co doprowadzi do zmniejszenia liczebności ich populacji, a w przypadku odcięcia tarlisk, do ich wyginięcia.

O ile bezpośrednio zmiany środowiskowe i utrata siedlisk ryb związane z budową nowych obiektów będą mieć charakter punktowy, to spodziewane oddziaływania pośrednie, związane ze zmianami warunków siedliskowych na odcinku rzeki spiętrzonej i poniżej spiętrzenia, w konsekwencji zmian hydrologicznych wynikających z faktu budowy piętrzenia, będą mieć charakter powierzchniowy o zasięgu conajmniej na długości rzeki Wdy od Gródeczka do Gródka oraz fragmencie rzeki poniżej planowanej zabudowy hydrotechnicznej w granicach Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Charakter opisywanego oddziaływania będzie stały. Na całym odcinku rzeki dojdzie do przemian w obrębie zespołu ryb. Przepływ powyżej stopnia zostanie spowolniony. Na odcinku w chwili obecnej dominują gatunki reofilne. Warunki bytowania ichtiofauny są dobre. Współbytuja tu gatunki o różnych wymaganiach względem siedliska i obecne są gatunki biologia związane ze strefami silnego nurtu rzeki. Realizacji inwestycji spowoduje wzrost udziału ryb eurytypowych i pojawieniem się gatunków stagnofilnych kosztem gatunków typowo rzecznych. Poniżej planowanego stopnia wodnego zachwiana zostanie istniejąca równowaga procesów akumulacyjno – erozyjnych. Zrzut wody z jazu, mimo działań zapobiegawczych, spowoduje miejscowo wzmożoną erozję. Dojdzie tu do miejscowych zmian warunków środowiskowych i przebudowy zespołów organizmów wodnych.

Spodziewane zmiany są konsekwencją również dla gatunków bezkręgowców. Zmniejszenie przepływu wody umożliwi szybszą sedymentację osadów materii organicznej na dnie. Osady te zmniejszają różnorodność makrokonsumentów w mikrosiedliskach i redukują przestrzeń dostępną dla zwierząt wodnych.

Ponadto, pomimo braku jednoznacznych dowodów, realizacji przedsięwzięcia z dużym prawdopodobieństwem wpłynie na pogorszenie stanu zachowania lub oceny siedliska występowania gatunków chronionych roślin (włosienniczka skapopręcikowego) – objętego częściową ochroną potwierdzonego na dwóch stanowiskach w Gródku oraz hiddenbrandia rzeczna – gatunku objętego ochroną ścisłą, potwierdzonego na dwóch stanowiskach poniżej stopnia w Gródku. (siedliska oznaczone kodem 3260).

Z przedstawionych w analizie dokumentów nie wynika również jednoznacznie jaka jest całkowita powierzchnia siedliska narażonego na wpływ przedsięwzięcia, Wskazać należy, że przedłożony raport i wyjaśnienia odnoszą się do wpływu na płaty siedliska, nie precyzując ich zasięgu przestrzennego. W tym miejscu należy nadmienić, że niezależnie od faktycznych różnic w poglądach interpretacyjnych siedliska 3260 (Puchalski 2004, Puchalski 2008, Szoszkiewicz i Gebler 2012, Szpikowski i in. 2016, Pawlaczyk 2017) ogólnie przyjęte jest traktowanie w aspekcie przestrzennym tego siedliska jako obejmującego kompleksowo dłuższe odcinki rzek, w obrębie których występuje spłot określonych warunków abiotycznych rozwoju zbiorowych makrofitowych w tym włosienniczek.

Wprowadzenie piętrzenia o zakładanych parametrach wpłynie negatywnie na stan hydromorfologiczny rzeki na odcinku spiętrzonym. Na spiętrzonym odcinku oraz w rejonie stopnia i poniżej zmianie ulegną typy przepływu, materiał denny koryta, elementy morfologiczne koryta, elementy morfologiczne brzegów, struktura roślinności brzegowej, występowanie odsypów meandrowych, roślinność koryta, użytkowanie terenu w odległości do 50 m, zadrzewienia i elementy morfologiczne z nimi związane przyrodniczo elementy środowiska rzeczno. Zmiany w wyżej wymienionych składowych indeksów oceny hydromorfologicznej wpłyną na zmiany oceny ogólnej wskaźnika hydromorfologicznego oceny stanu siedliska oraz mogą przyczynić się do pogorszenia się stanu zachowania siedliska występowania stwierdzonych stanowisk gatunków chronionych roślin.

Wskazany odcinek rzeki Wdy podlegający wpływowi planowanej MEW w Gródeczku zlokalizowany jest w całości w granicach Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu 9 na długości ok 12,3 km.

Na terenie Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązuje zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu uouioś, ustanowiony uchwałą nr VI/118/19 Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 maja 2019r. w sprawie Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko , dla których przeprowadzona została procedura oceny oddziaływania na środowisko i wykazała brak niekorzystnego wpływu na ochronę przyrody i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu (art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Wskazań należy, że ww. zakazy nie dotyczą inwestycji celu publicznego, jednak z całą pewnością budowa MEW nie zalicza się do inwestycji celu publicznego, co znajduje potwierdzenie w wyroku sądu administracyjnego wskazujący, że elektrownie wodne nie mogą być uznane za inwestycje celu publicznego - wyrok NSA z dnia 15 maja 2008 r. (sygn. akt: II OSK 548/07).

Wskazując bezpośrednie zagrożenie dla zniszczenia dogodnych warunków siedliskowych dla populacji rozrodczych zespołu gatunków ryb reofilnych i litofilnych na odcinku powyżej projektowanego piętrzenia w wyniku spodziewanych zmian hydromorfologicznych rzeki, ustalono, że planowane przedsięwzięcie będzie skutkowało naruszeniem obowiązującego zakazu na terenie Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, określonego w § 5 pkt. 1 uchwały nr VI/118/19 Sejmiku Województwa - Kujawsko

Pomorskiego z dnia 27 maja 2019r. w sprawie Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w zakresie niszczenia miejsc rozrodu zwierząt oraz tarlisk.

Spodziewane zagrożenie niszczenia tarlisk zespołu gatunków ryb reofilnych i litofilnych dotyczy stwierdzonych gatunków ryb, jak również utraty docelowych siedlisk (na odcinku pomiędzy Gródkiem a Gródeczkiem) rozrodu brzany, certy, oraz gatunków ryb dwuśrodowiskowych (troć wędrowną, losoś), oraz odtworzenia populacji których prowadzone są systematyczne zarybienia, co potwierdza zarówno raport jak i opinia Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Bydgoszczy.

Ponadto należy wskazać, że zgodnie z opinią (z dnia 19.04.2022 r.) nadesłaną do RDOŚ przez ENEA Nowa Energia sp. z o.o. z siedzibą w Samociążku nie istnieje potrzeba podparcia funkcjonujących obecnie piętrzeń w Gródku i Żurze poprzez budowę nowego stopnia na Wdzie poniżej Gródka od prawie 100 lat funkcjonują właściwie i znajdują się w dobrym stanie technicznym. Jednocześnie, istniejąca zabudowa hydrotechniczna na Wdzie nie była projektowana jako kaskada elektrowni, a poszczególne obiekty stanowią odrębne i samodzielne konstrukcje, niezależne od pracy innych, Uwzględniając opinię ENEA Nowa Energia Sp. z o.o. ustalono, że przedstawione w przedłożonym raporcie uzasadnienie dla budowy nowego obiektu w Gródeczku z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa i właściwego funkcjonowania urządzeń hydrotechnicznych w Gródku oraz w Żurze, nie znajduje potwierdzenia.

Tutejszy organ przy wydawaniu decyzji nie mógł pominąć faktu naruszenia zakazów obowiązujących na terenie Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Ponadto, jak wykazano powyżej, omawiane zamierzenie będzie również wywierać negatywny wpływ na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód.

Przedmiotowa inwestycja zlokalizowana jest w obszarze dorzecza Wisły, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 206 r., poz. 1911 t.j.).

Przedsięwzięcie znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem PLGW200037, zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd oceniono jako dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych.

Zamierzenie znajduje się w obszarze jednolitej części wód powierzchniowych oznaczonych europejskim kodem PLRW20001929499 – „Wda od dopl. Z Drzycimia do ujścia”,

Zaliczonym do regionu wodnego Dolnej Wisły. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, ta JCWP posiada status silnie zmienione części wód, której potencjał oceniono jako zły. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. osiągnięcia co najmniej dobrego potencjału ekologicznego oraz możliwości migracji organizmów wodnych na odcinku ciekui istniejącego – Wda od ujścia do Dopływu z Drzycimia i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych.

Teren realizacji przedsięwzięcia znajduje się poza granicami głównych zbiorników wód podziemnych oraz poza strefami ochronnymi ujęć wód na potrzeby zaopatrzenia ludności. Prace miały być prowadzone częściowo w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, powiązanych z rzeką Wdą.

Jednocześnie podnoszony w przedłożonej dokumentacji argument dotyczący pełnienia funkcji przeciwpowodziowej przez omawianą małą elektrownię wodną jest wątpliwy, biorąc pod uwagę fakt, że retencja korytowa na omawianym odcinku rzeki traci na znaczeniu ze względu na regulację przepływu przez istniejące stopnie wodne. Ponadto, jak wynika z ogólnodostępnych materiałów kartograficznych, najbliższa zabudowa mieszkaniowa znajduje się w odległości ponad 400 m od koryta rzecznego w rejonie planowanej MEW Gródeczek, w znacznym oddaleniu od obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmuje praktycznie wyłącznie użytki leśne, będące siedliskami przystosowanymi już do ewentualnych wezbrań wód w rzece.

Z uwagi na rodzaj, zakres i lokalizację przedsięwzięcia stwierdza się, że jego realizacji i eksploatacja wpłynęłaby negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, zwłaszcza biorąc pod uwagę zamiar trwałego przekształcenia i zmiany charakteru znacznego odcinka rzeki Wdy, w tym ograniczenie możliwości migracji organizmów wodnych na odcinku Wdy do ujścia do Dopływu z Drzycimia.

Ponadto jak wskazano w raporcie, na odcinku Wdy w rejonie planowanej lokalizacji MEW Gródeczek potwierdzono występowanie rzeczywistych i potencjalnych siedlisk gatunków ryb reofilnych oraz dwuśrodowiskowych, które zostaną utracone w wyniku przegrodzenia rzeki. Biorąc pod uwagę trwające obecnie prace mające na celu wykonanie przepławki przy stopniu wodnym Kozłowo, realizacja stopnia wodnego w Gródeczki będzie również skutkować utworzeniem pułapki ekologicznej, ponieważ wykonana w jego obrębie przepławka umożliwi migrację ryb od stopnia wodnego Kozłowo do stopnia Gródek, w którym nie została zrealizowana przepławka.

Zgodnie z ogólnym opisem obszaru dorzecza Wisły, zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, wśród głównych oddziaływań antropogenicznych, wpływających na cele środowiskowe wyznaczone dla JCWP wskazano m.in. zmiany hydromorfologiczne (regulację rzek, obwałowania, przerzuty międzyzalewowe). Ponadto, jako główne przyczyny zmian hydromorfologicznych wymieniono przykładowo małą i dużą energetykę wodną, a do głównych rodzajów zmian hydromorfologicznych zaliczono zabudowę poprzeczną, obejmującą wszelkie budowle piętrzące koryto.

Jednocześnie, jak wskazano w dalszej części ww. rozporządzenia, cyt.: „Zabudowa poprzeczna, obejmująca wszelkie budowle przegradzające koryto cieków (także na wypływie z jezior przepływowych), zwłaszcza niewyposażone w urządzenia typu przepławki, stanowi poważną przeszkodę uniemożliwiającą migrację organizmów, w szczególności ryb. Powoduje też zmiany reżimu hydrologicznego oraz warunków fizykochemicznych, które przyczyniają się do modyfikacji siedlisk oraz pogorszenia warunków bytowania organizmów wodnych”.

Zauważono również, że sztuczne zbiorniki wodne na ciekach nie tylko wywierają negatywny wpływ poprzez sam fakt istnienia budowli poprzecznych, ale również redukują lub modyfikują naturalne wezbrania powodziowe, ograniczają naturalną zmienność przepływu poniżej zbiornika oraz trwale likwidują fragmenty doliny cieków wraz z istniejącymi ekosystemami.

Dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest również umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych poprzez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków. Wśród cieków istotnych z punktu widzenia migracji ryb dwuśrodowiskowych wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły widnieje m.in. JCWP o kodzie PLRW20001929499 – „Wda od dopl. Z Drzycimia do ujścia”, w obrębie którego planowana była omawiana inwestycja.

Dla tej JCWP wyznaczono uszczegółowiony cel środowiskowy dotyczący zapewnienia możliwości migracji organizmów wodnych na odcinku cieką istotnego – Wda od ujścia do Dopływu z Drzycim. Przegrodzenie rzeki celem utworzenia małej elektrowni wodnej w miejscu, w którym obecnie organizmy wodne nie napotykaą żadnej przeszkody dla migracji jest w sposób oczywisty sprzeczny ze wskazanym celem środowiskowym, nawet mimo tego, że projekt przewidywał wykonanie przeplawki (której skuteczność zależy od bardzo wielu czynników).

W ramach dokumentu strategicznego opracowane jest kompleksowe rozwiązanie, które umożliwi osiągnięcie celu środowiskowego dotyczącego migracji organizmów wodnych na całym odcinku JCWP i wprowadzanie na tym etapie dodatkowej przegrody rzeki jest całkowicie bezzasadne oraz grozi dalszym uniemożliwieniem osiągnięcia celu środowiskowego JCWP.

Jak wskazano na str. 105 raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, obecnie, ze względu na brak przeplawek na większości istniejących budowli hydrotechnicznych, Wda nie spełnia roli korytarza migracyjnego dla ichtiofauny. Podkreślić należy jednak, zwłaszcza w kontekście ww. opracowanej dokumentacji mającej udroźnić budowlę piętrzącą dla organizmów wodnych, że nie jest to dostateczne uzasadnienie dla wprowadzania kolejnej przegrody rzeki pod postacią małej elektrowni wodnej w Gródeczku.

Mając również na uwadze dynamicznie zmieniające się środowisko w tak znacznym stopniu już przekształcone przez człowieka, który wykorzystuje bogactwa natury na cele gospodarcze, niejednokrotnie powodując degradację środowiska w aspekcie globalnym, należy szczególnie chronić cenne środowiskowo obszary i respektować cele jego ochrony wyznaczone w formach oraz planach ochrony, zwłaszcza jeśli powstanie inwestycji nie jest niezbędne (jak potwierdzono w opinii ENEA Nowa Energia Sp. z o.o.). Niejednokrotnie udowodniono, że zniszczenie jednego siedliska roślin lub zwierząt zaburza funkcjonowanie całego ekosystemu, który następnie jest bardzo trudno odbudować.

Wójt Gminy Drzycim przychyła się do opinii Dyrektora Wdeckiego Parku Krajobrazowego, w którym wskazano, że powstanie małej elektrowni wodnej na omawianym terenie wiązałoby się z degradacją jednego z najpiękniejszych fragmentów Wdy z unikatową głęboko wciętą doliną, dla której w opinii Dyrektora Parku istnieje potrzeba objęcia ochroną tego terenu w postaci rezerwatu geologicznego. Wobec powyższego w zestawieniu interesu pojedynczej inwestycji a wartość przyrodniczo-krajobrazową, strata jest niewspółmierna i niekompensowalna.

Ponadto jak opisano w opinii Nadleśnictwa Dąbrowa, teren na którym planuje się wybudowanie stopnia piętrzącego znajduje się w enklawie gruntów zarządzanych przez PGL LP Nadleśnictwo Dąbrowa, bez dojazdu drogą publiczną. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia będzie wiązała się z korzystaniem z dróg leśnych.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz fakt, iż omawiane zamierzenie wiązałoby się z naruszeniem zakazów obowiązujących w granicach Świeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a także ze względu na negatywny wpływ na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitej części wód powierzchniowych, Wójt Gminy Drzycim przychyła się do opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i postanawia jak w sentencji.

POUCZENIE

1. Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w art. 72 ust.1 oraz zgłoszenia, o którym mowa w art. 72 ust. 1a *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.). Złożenie wniosku lub dokonanie zgłoszenia powinno nastąpić w terminie 6 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna.
2. Złożenie wniosku lub dokonanie zgłoszenia może nastąpić w terminie 10 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna, o ile strona, która złożyła wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, lub podmiot, na który została przeniesiona ta decyzja, otrzymali, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 3, od organu, który wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach w pierwszej instancji, stanowisko, że aktualne są warunki realizacji przedsięwzięcia określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub postanowieniu, o którym mowa w art. 90 ust. 1, jeżeli było wydane. Zajęcie stanowiska następuje na wniosek uwzględniający informacje na temat stanu środowiska i możliwości realizacji warunków wynikających z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub postanowienia, o którym mowa w art. 90 ust. 1, jeżeli było wydane. Wniosek, o którym mowa w zdaniu drugim, składa się do organu nie wcześniej niż po upływie 5 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna.
3. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organy, o których mowa w art. 86 ww. ustawy.
4. Na niniejszą decyzję służy stronom odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy za moim pośrednictwem w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.
5. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Wójt Gminy

/-/ Marian Krywald

Otrzymują:

1. Wnioskodawca
2. Bip UG Drzycim
3. Tablica ogłoszeń UG Drzycim
4. Tablica ogłoszeń Sołectwa Biechówko
5. Tablica ogłoszeń Sołectwa Gródek
6. Tablica ogłoszeń Sołectwa Dólsk
7. a/a

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 81, 85-009 Bydgoszcz
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Świeciu, ul. Sądowa 5, 86-100 Świecie
3. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni Chojnice, ul. Łużycka 1A, 89-600 Chojnice

Załączniki:

1. Charakterystyka przedsięwzięcia

Załącznik do decyzji Wójta Gminy Drzycim

znak: RIRG.6220.10.43.2020/2021/2022/2023 z dnia 24.11.2023 r.

CHARAKTERYSTYKA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Przedmiotowe zamierzenie polegać ma na budowie stopnia wodnego celem stałego piętrzenia wód rzeki Wdy na potrzeby zaprojektowanej małej elektrowni wodnej Gródeczek w km 18+660 Wdy, w obrębach: 0005 Dólsk, 0008 Gródek, 0011 Lubocheń, gmina Drzycim, powiat świecki. Bezpośrednie otoczenia stanowi głównie rozległy kompleks leśny, w obrębie którego przepływa Wda.

Łączna powierzchnia, na której planowano prace wynosi 0,52 ha.

W ramach zadania przewidywano realizację:

- jazu piętrzącego wodę z kanałem płuczającym,
- zapory czołowej,
- małej elektrowni wodnej,
- drogi do przenoszenia sprzętu wodnego,
- przepławki dla ryb,
- umocnienia i ochrony brzegów w zasięgu cofki.

W 18+450 km rzeki Wdy zaprojektowano 2 – przęsłowy jaz o rzędnych progu stałego 31,4 m n.p.m. Kr i 28,6 m n.p.m. Kr, elektrownię wodną z wlotem i wylotem wraz ze wszystkimi pozostałymi urządzeniami wodnymi.

Założono piętrzenie wód rzeki Wdy w km 18+660 do rzędnej NPP=33,9 m n.p.m. Kr, z dopuszczeniem do eksploatacyjnego obniżenia piętrzenia o 0,9 m (tj. do rzędnej 33 m n.p.m. Kr), celem produkcji energii elektrycznej w małej elektrowni wodnej Gródeczek.

Następować miał pobór wody do małej elektrowni wodnej w ilości do 29 m³/s na średnim spadzie H=3,5 m, a następnie odprowadzenie wód spracowanych przez turbiny MEW Gródeczek do rzeki Wdy w ilości maksymalnej 29 m³/s.

Dla zapewnienia możliwości przemieszczania się ryb w górę rzeki przewidziano przy elektrowni wodnej, na prawym brzegu rzeki żelbetową przepławkę komorową o otworach zatopionych i ułożonych naprzemianległe. Przyjęto 16 komór w czterech sekcjach dylatacyjnych. Szerokość przepławki w świetle komory miała wynieść: 1,6x2,6x0,8 m. Wlot do przepławki (od wody dolnej) zaprojektowano za wylotem z turbin z uwagi na wodę wabiącą. Dla zapewnienia funkcjonowania przepławki dla ryb przyjmowano przepływ minimalny (wyjściowy) w granicach Q=0,4-0,5 m³/s. Na potrzeby zachowania przepływu biologicznego przyjęto przepustowość przepławki w ilości Q_{przepł}=0,5m³/s. Przepławka miała pracować w sposób ciągły.

Do produkcji energii elektrycznej w MEW Gródeczek miało być wykorzystane piętrzenie na planowanym stopniu wodnym Gródeczek. Pobór wody przez elektrownię miał być w całości poborem zwrotnym.